

Maktubm g'en Jak

Kupm mætn taar taadjeki doobm g'en dooy maktubm g'en Jak

Maktubm k'en Jak raanjin se tec aan gøø taar k'en deba iin taad naan jeege tu. Taaringe se, g'en dooy jeege oo gen k'edn kaay kaama eglizge tun k'tøndse gøtø baa se paac. Jee al-Masigen naan raanjden maktubm ara se, 'tødn Yaudge. Maakj maktubin ki se Jak taadden oo k'je doobm k'en j'an jeel-taara. Kese je deeknj oo naade k'king do taar k'en k'dooyde jaay naade k'took k'j'aal maakde do ki se. Ko taar k'en naan je taada tap tap maakj maktubin ki se, naan je taadn oo kaal maakj do Isa ki ute tød nakgen bøe se, baa taa naap ki (kon 2.14-26). Nakj jaay maktubm ese je oo jeege 'tød se naan tood tal: naan taad oo debm aalga maakin do Isa ki se 60, bøe sum eyo, num an taadin maakj naabin ki toodn tal. Taa naan se 60: aan gøø debkilimi kon teecga num ooy se, kaal maakj k'en do Raa ki jaay øn tød bøe ey se, tec bin kici (kon 2.26).

Jak tød tøøse jee Raage tu

¹ Kese maam Jak m'debm tødn naabm *Raa oo gen Meljege Isa *al-Masi 60 m'raan m'ølsen tøøsum naase jee Raage tun wøøkkiga taa naanje tun gøtø baa se paac se.

Ken nakj øn jaay aanga dose ki num

² Genaamge, kēn nakñ əəñ jaay aanga dose ki num, əñki maakse 'raapo. ³ Jeelki, nakgen əəñ se jaay aan dose ki se, taa kaal maaksen kēn naase aalki do Raa ki se, asen kēdn kaay kaama. ⁴ Num ute kaay kaamse se 'daarki təəgə bini aki kaan do taar təəlin̄ ki. Kēn bin se naase aki tēdn jee *salal əə dim tap 6o asen daay eyo.

'Təndki mətn Raa asen kēdn jeel-taara

⁵ Ken maakse ki jaay nam jeel-taar ey num, n'tənd metn Raa añ kēdn jeel-taara. Taa Raa se, naan̄ ed naka ute maraadiña əə uun kaam nam eyo. Deer deer, debm tənd metn Raa num, n'aal maakin̄ paac do Raa ki əə n'ənte naaja, taa debm maakin̄ naaj naaj se, tec aan̄ gəə maan baar kēn kuulū əl baansiñ kaam ara kaam ara se. ⁷ Debm bin se, ənten saapm n'əə naan̄ 'kəñ dim gətn Məljege tu. ⁸ Taa debkilim bin se, əñ saapiñ iñg kaam kalañ eyo, əə dim naan̄ 'beer kuun jaay añ tēdīñ 'kaan̄ kaama tap 6o, gətə.

Jee daayge ute jee maalge

⁹ Əñ genaa doobm *al-Masi kēn debm daaye se, n'tēdn maak-raapo, taa Raa utu añ magalin naanin̄ ki. ¹⁰ Genaa debm maala kēn doobm al-Masi ki se kic, n'əñ maakin̄ raapo do kēn kēn Raa tēdīñ n'əəp ron̄ baat se. Taa debm maala se, naan̄ kic utu deel aañ gəə pəəñ kambgen maakñ kaag ki. ¹¹ Taa kēn kaada jaay ookoga əə əñgga se, tuutn ute muge se naatn əə pəəñingen aak bee se le utu sia. Bin 6o debm maala kic, bii kalañ maakñ naabinge tun naan̄ iñg tēd paac se, naan̄ utu 'kooy deel bñ kici.

Nakŋ naama

¹² Maak-raapo deb kēn jaay aay kaamiñ daaṛ tōjō ro nakge tun ɔɔñ kēn Raa ɔñiñ aan doñ ki. Kēn naañ jaay əŋ aasinga do roñ ki se, naañ utu 'kōŋ bēdiña. Kese bo *kaajŋ gēn daayum kēn Raa taadga taad ɔɔ utu 'kēdñ jeegē tun paacñ jeñ se.

¹³ Ken nam jaay nakŋ naama aanga doñ ki num, ɔñten deekŋ ɔɔ: kese Raa bo naamuma. Taa Raa se nam tap bo aŋ kōŋ naam jaay aŋ kōlin 'tēdñ *kusiñ eyo. ɔɔ naañ kic lε naam nam eyo. ¹⁴ Ganj debkilimi se jaay nakŋ naam aanga doñ ki se, kese saapm jig ey iiñø maakin̄ ki se bo kēn ɔlin naañ lee dōjø. ¹⁵ Ken saapm jig ey se jaay utu maakin̄ ki num, naañ ooj kusiña ɔɔ kēn kusiñ jaay denga roi ki num, ɔli yo ki.

¹⁶ Genaa maakjemge, ɔñten kaañki rose dala: ¹⁷ nakgen jiga ɔɔ aak bεe paac se, iiñø gōtn Raa ki, naañ bo Mel-kaal gōtn wōorø. Berε, Raa se, əŋ terl ron̄ aan gøø nakgen do naañ kēn lee terl rode se eyo. Daayum naañ ting gøøiñ ki. ¹⁸ Raa uunoga doa ɔɔ aajjekiga aan gøø kēn maakin̄ jen ro ki ute taarin̄ kēn met ki se, taa bin bo naajege se, maakin̄ nakge tun naañ aaldeno paac se, naajege bo j'aki tēdñ deete.

'Booyo ɔɔ 'took uunu

¹⁹ 'Booyki genaa maakjemge, 'saapki do taar kēn maam m'je m'asen taad se: naŋa naŋa kic bo naar ud bia do taar kēn k'taadsen se. ɔɔ kēn nam jaay je kuun taara 'taad kic num, əŋ roñ urlu ɔɔ ɔñten naar tēdñ maak-taara. ²⁰ Taa debm jaay maakin̄ taaringa se, naañ kōŋ tēdñ nakŋ kēn ute doobin̄ eyo aan gøø kēn Raa maakin̄ jen ro ki. ²¹ Taa naañ se bo,

nakgen paacñ asen tujn rose se, ɔɔdki dose ro ki ɔɔ nakgen kusin̄ se paac kic 6o ɔɔdki dose ro ki. ɔŋki rose urlu gen̄ kɔkj̄ taar ken̄ naase 'booyinkiga se, taa taar se 6o ɔk tɔoḡo ken̄ asen kaaja.

²² Nak̄j̄ ken̄ taar Raa taadsen se, 'tɛdinki, ɔ̄nten 'booyink̄ ute bise sum. Taa debm jaay booy taar ken̄ Raa taadñ ɔɔ tɛdñ ey se, kese naan̄ mala 6o aan̄ ron̄ dala. ²³ Debm jaay booy taar Raa ɔɔ 'took do ki ey se, naan̄ se tec aan̄ gɔɔ debm aak daan-kaamin̄ maakj̄ kaam-kaay-naan̄ ki, ²⁴ naðo ken̄ naan̄ aak aas jaay 6aa 6aa se, ken̄ naan̄ 6o tec ɔɔ ði kic 6o, naar tɛdñ dirigi. ²⁵ Num gañ debm jeel ɔk *Ko Taar meç gen̄ Labar Jiga ken̄ ɔad do jeege maakj̄ kusin̄ ki ɔɔ ɔkin̄ ɔɔñ se, ken̄ naan̄ jaay booyinga se dirigin̄ eyo num inḡ do ki. Debm bin se, maakin̄-raapo do nakge tun naan̄ tɛd se paac.

²⁶ Debm saap ɔɔ ɔk taar Raa ɔɔñ̄ jaay ɔñ̄ bœab ɔk rɔɔñ̄ ey se, kese naan̄ dœrl ro naan̄ maliñ̄ ɔɔ doobm Raa naan̄ uun se le, ɔs aay eyo. ²⁷ 'Booyki! Debm jaay uun ðoobm Raa mala mala ɔɔ tœl Bub-jege tu Raa ki se, kese debm ken̄ aak do genaalge tu ɔɔ aak do mend-daayge tu maakj̄ dubarde ki, ɔɔ bœab ɔk ron̄ ro nakge tun kusin̄ ken̄ maakj̄ *duni ki.

2

ɔ̄nten 'bœerki naapa

¹ Genaamge, naasen ken̄ aalki maakse do Meljege tu Isa *al-Masi ki, naan̄ ken̄ debm magala ɔɔ *nookin̄ eem cir paac se, ɔ̄nten 'bœerki naapa!

² Num aan̄ gɔɔ gɔtn̄ tus ki, jeege dio baado end ɔñse. Deb kalañ tuuso kal te ron̄a, tœlo kœðœkj̄ daabge jin̄ ki, ɔɔ deb kalañ kuuy se, naan̄ debm daaye

tuuso kalgen koono. ³ K'en naase jaay aakki debm tuuso kal te ron se, naase əkiñki əəñç əə deekiñki əəki: «Naai se, 'bāa iŋg gøt k'en jiga se.» ɔø debm daaye ki se le, naase 'deekiñki əəki: «Naai se 'daar daara,» ey le «'Baa iŋg naan̄ ki gam naane.» ⁴ K'en naase 'tedki bin se, kese naase 'bœerki bœer naap ey la? Bin num kese naase 'tedkiga jee kojñ bœrɔ do jeege tu əə saapm naase əkki do jeege tu se, saapm jig eyo.

⁵ 'Booyki gənnaa maakjemge: *Raa se danj bəer təədo jee daayge taa naade kaal maakde paac do Isa al-Masi ki ɔɔ naade kəsn gaara təle aan gɔɔ ken naaŋ taadga taad jeege tun ken jen se. ⁶ Num ganj naase se, jee daayge se, naase aaldəki maak ki eyo! Ey num naade jee maalge se 60 ken lee dabarse ey la? ɔɔ naade 60 lee tək baansen gətn kəjŋ̊ boor ki ey la? ⁷ Naaden jee maalge se 60 ken lee naaj ro Meljegen jiga se, ey num ute ro Meljege se 60 Raa danjseno.

aalga Ko Taar Raa se paac naan̄ ki. ¹² Taa naan̄ se 6o, maam m'taadse m'ɔɔ: do nakge tun naase aki teda ey le aki taad se, 'jeelki Raa se asen kɔjn̄ bɔɔrɔ dose ki ute Ko Taar gen Labar Jigan kɛn̄ ɔɔd̄ do jeege maakŋ̄ kusin̄ ki se. ¹³ Taa debm baate kεεjŋ̄ do jeege tu se, Raa kic an̄ kεεjŋ̄ don̄ ki eyo. Num debm jaay εεj do jeege tu se, bii kɛn̄ Raa kɔjn̄ bɔɔrɔ do jeege tu se, Raa an̄ kεεjŋ̄ don̄ ki.

Kaal maaka ute nakgen k'teda

¹⁴ Genaamge, kɛn̄ nam jaay deek ɔɔ: «Maam se m'aal maakum do *al-Masi ki,» ɔɔ nakgen Raa taad ɔɔ gen̄ teda jaay naan̄ ɔŋ̄ tediŋ̄ ey se, debm bin se, kaal maakŋ̄ naan̄ se, an̄ kɔŋ̄ kaaj ne? ¹⁵ Ken̄ aan̄ gɔɔ genaa gaaba ey le menda jaay, bii-raa kɔsde gɔtɔ ɔɔ kal tuusde kic 6o gɔtɔ, ¹⁶ ɔɔ maakse ki se, deb kalan̄ deekd̄en ɔɔ: «'Baaki ute lapia. ɔŋ̄ Raa asen kεd̄n̄ kɔsɔ ɔɔ aki kɔsn̄ te maraadse ɔɔ asen kεd̄n̄ kal rosege,» ɔɔ jaay εdd̄en d̄im ey se, taargen bin se ɔs aay eyo. ¹⁷ Bin 6o, kɛn̄ naai ɔɔ aal maaki do Raa ki ɔɔ 'jeel tediŋ̄ bεε ey se, kaal maakŋ̄ naai se, kaal maakŋ̄ rεŋ̄e.

¹⁸ Gaŋ̄ deb kalan̄ maakse ki se deek ɔɔ: «Naai se ɔɔ aalga maaki do Raa ki ɔɔ maam se le, m'lee m'ted̄ nakgen bεε. 'Taadsum tu naai ɔɔ aalga maaki do Raa ki jaay ɔŋ̄ 'ted̄bεε eyo, ɔɔ maam m'ai taadn̄ kaal maakum do Raa ki kɛn̄ ɔlum m'ted̄ nakgen bεε se.» ¹⁹ Naai 'jeel maaki ki ɔɔ Raa se kalin̄ ki sum 6o Raa. Kese nakŋ̄ jiga. 'Jeele, sitange kic 6o jeelin̄ maakd̄e ki bini nab̄o naaniŋ̄ ki se, naade beere ɔɔ rode ook marga jεg jεg.

²⁰ Kalε, debm dεrlε! 'Jeele debm aal maakin̄ do al-Masi ki jaay, ted̄ nakgen bεε ey se, kaal maakŋ̄

naan se, kaal maakn reñe. ²¹ 'Jeelki, bubjege *Abraam se tœd œ dî jaay Raa aakin aan gœ debm daan ki se? Taa naan took je baa køjn goonin Isaka gœtn køjn *serke Raa ki*. ²² 'Jeele debm jaay aal maakin do Raa ki mala se, 'tœdn nakgen bœe kici. Taa kaal maaka ute nakgen bœe kœn k'lee k'tœdse naade tum baa taa naap ki œ kœse bo tœd kaal maakn mœc. ²³ Taar kœn Raa taadn maakn Kitapin ki se aanga doobin kœn œ: *Abraam se aal maakin do Raa ki, œ naan aakin aan gœ debm daan ki.*† Taa naan se bo Raa danjñ medina. ²⁴ Ute naan se, naase 'jeelki debkilimi jaay Raa aakin debm daan ki se, taa kœn naan aal maakin don ki sum eyo, num taa nakgen bœe kœn naan lee tœd se kici.

²⁵ 'Jeelki Raabm do dœkin kœn ingo mend kœesn gaaba se kic bo tœdo bin kici. Bii kalañ naan tœd bœe jeege tun gaan *Israelge ɔldeno gen kaakn baara. Jee se, mend se dœod ɔkden been kœn, bini ɔlden naade aan ɔt te doobm kuuy. Taa bœe kœn naan tœd se bo, Raa aakin naan se mend daan ki. ²⁶ Aan gœ debkilimi kon teecga num ooy se, kaal maakn do Raa ki jaay ɔn tœd bœe ey se, tec bin kici.

3

*Rœnœ se aan gœ poodn kœn œs gœtœ
(Mt 12.33-37)*

¹ Genaamge, maakse ki se, j'œnten jeki doobm jaay bo j'aki tœdn k'dœnki jee dooy jeege. 'Jeelki naajegen k'je dooy jeege se, *Raa utu ajeki køjn bœrœ dojego tu œn cir gen jeegen baa se paac. ² Naajege paac se k'lee k'tujki gœtœ kaam dœna. Anum debm

* **2:21** Aak Jœn 22.9. † **2:23** Aak Jœn 15.6.

jaay taad tujn̄ ey se, debm bin se debm m̄ec ɔɔ aasiñ gen bɔɔbm kɔk̄ roṇa. ³ 'Jeelki k̄en naajege jaay k'lee k'təlki aljam taar s̄endge tu se, taa k'teddeki naade 'tookn̄ taarjege, ɔɔ ḡtn̄ k'jeki bo k'baandeki sum. ⁴ 'Jeelki markabge se, k̄engen magal magal se kic bo, ɔk naka kalañ maak ki cɔk̄ bini. ɔɔ k̄en kuulu jaay ɔl makəñ se deebo don̄ ki aan ḡo d̄i kic bo, ute nakn̄ cɔk̄ se sum bo, debm toodin̄ se, baan ḡot k̄en naañ maakin̄ jen ro ki. ⁵ Rəəñ̄ kic naañ tec bini. Ey num maakin̄ daa ro ki se naañ bo baata, naabo rəəñ̄ se taad taargen magal magala. Aakki naal poodn̄ cɔk̄ se jaay ɔkga se, k̄esn̄ maakin̄ kaaga ute magalin̄ se paac. ⁶ Rəəñ̄ se naañ tec aan ḡo poodo ɔɔ taargen iñg kus paac teeco ro ki. Naan̄ kic bo maakin̄ rojege tu, ɔɔ tujjeki rojege paac paac. Kin̄jegen iññ̄ ḡtn̄ k̄en k'toojjeki bini j'an̄ki kooy maak ki se, rəəñ̄jege se aan ḡo poodn̄ ɔs ḡot̄ k̄en iññ̄ ḡtn̄ *Bubm sitange tun poodn̄ k̄en dubariñ k̄on̄ nañ eyo.

⁷ 'Jeelki, debkilimi se napar daagen maakin̄ kaag ki, yeelge, kuurge ɔɔ k̄enjgen maakin̄ maane ki paac se, naañ bo debm k̄en ɔk t̄əøḡ dode ki ɔɔ t̄edde naade tookin̄ taariṇa. ⁸ Num rəəñ̄ jaay debm ɔɔ añ kaasn bɔɔbm k̄ek se, ḡot̄. Naan̄ se iñg kaam kalañ eyo ɔɔ naañ dooc te naa* k̄en t̄oøl t̄oøl jeege. ⁹ Ute rəəñ̄ se bo, naaje k'təømki Bubjege Raa naañ k̄en M̄eljege. Ter ute rəəñ̄ se sum bo, naaje k'naamki jikilimgen k̄en Raa aaldo tecin̄ tece. ¹⁰ Ute taar kalañ ese sum bo k'j'øødn̄ki 6ooro jeege tu ɔɔ k'naamki jeege kici. K̄en deer num, ḡenaamge, k'j'øønte 't̄edki bini. ¹¹ Maan maakin̄ bud

---

* **3:8** Naa se bo, saam sum.

kən kalan̄ jaay j'kən̄ kən̄ iñg kiñg kaata ute kən̄ jiga se, gətə. ¹² Gənaamge, məñgə se 'kən̄ koojñ̄ lemun eyo. Əpapay se 'kən̄ koojñ̄ goyab eyo. Əgen budñ̄ maane se kic 60 bin sum. Maakñ̄ budñ̄ kən̄ maaniñ̄ iñg kiñg kaata se, 'kən̄ ni maan̄ jiga se, gətə.

Jeel-taar kən̄ iñg gətn̄ Raa ki ute gən̄ jikilimge

¹³ Maakse ki se, naña 60 metek̄e əo jeel-taara se? Debm jeel-taar se, əñ 'taad jeege tu ute kiñgina maakñ̄ nakge tun naan̄ təd̄ paac se əñ'əñ ron̄ urlu əo n'ted̄in̄ ute jeel-taara. ¹⁴ Num kən̄ naase jaay əkki maak-kilimi əo niki ro naapge tu se əo ter 'saapki 60 do naase malinge tu sum se, əñten̄ 'təəmki rose əo taar met̄ ki se, əñte 'tujink̄i ute taar-kəəbsege. ¹⁵ Num jeel-taar bin se iñg gətn̄ Raa ki eyo; kese jeel-taar kən̄ iñno do naan̄ ki ara sum. Naan̄ se jeel-taar gən̄ jikilimge əo naan̄ se iñg gətn̄ *Bubm sitange tu. ¹⁶ Taa gətn̄ jaay jeege ək̄ maak-kilimi ey l̄c ni ro naapge tu se, gətn̄ ese jeege təd̄ nakge paac ute doobin̄ eyo əo təd̄ nakgen̄ paacñ̄ jig eyo. ¹⁷ Num gañ̄ jeel-taar iñg gətn̄ Raa ki se, deet se naan̄ se *salal, naan̄ 6aano ute təəse daan̄ jeege tu, təddēn̄ jeege əñ rode urlu, dode məñg eyo, eej do jeege tu, daayum təd̄ nakgen̄ jiga, bəer nam eyo, naan̄ təd̄ jeege taad̄taar maakde ki. ¹⁸ Debm jaay je təəse se, naan̄ noog jeegen̄ kuuy taa kiñg ute təəse kici. Debm bin̄ se nakñ̄ naan̄ 'kən̄ se nakñ̄ kən̄ ute doobin̄ doobin̄ aan̄ gəo debm əcga maakñ̄ gətin̄ num əñ̄ bəeñ̄ se.

4

*Jeegen̄ je nijim *dunia
(1Pr 5.5-9)*

¹ K'en əlsen jaay tədki dəkeñę əə mooyki ute naapa tap bo ne di? Kese nakŋ̊ daa rose jese bo əlsen 'tədki nakgen ese. ² Ken naase 'jeki cim jaay əŋki te ey se, əlsen naase 'təəlki jeege. Naase 'dəŋki nakgen k'en naase əkki eyo jaay əŋki te ey se. Naase 'mooyki te naapa əə 'təndki naapa. Ken naase jaay 'jeki naka əə əŋki te ey se, taa naase 'təndkiro te mətn *Raa eyo. ³ Naase 'təndki məta jaay əŋki te ey se, taa naase 'təndki te məta jig eyo. Naase əkki saapm jig eyo əə k'en əŋkiga kic bo, anki kutn gen nijim daa rose cər sum. ⁴ Naase se, jeegen maakse kalan do Raa ki eyo! Naase 'jeelki jeegen jaay je nijim dunia paac se tədga jee wəy Raage. Ə debm je nijim dunia se, naan se tədn debm wəy Raa. ⁵ Ənten 'saapki əəki taar Kitapm taad se cəre, k'en taad əə: Raa jaay ədjeki *Nirl Salal se, taa naajege se k'tedkiga jee naange əə naan je əə j'aki kinj ute Nirl naan se sum.

⁶ Anum Raa se, bεε naaŋ tεdjeki se cir nakge paac. Taa naaŋ se bø, Kitap deek øo:

*Jeegen jaay mägal rode näanin̄ ki se Raa tookden
eyo.*

*Num jiegen jaay oop rode baat naanin ki se, naan
tedden beena*.*

⁷ Taa naan̄ s̄e b̄o, naase 'took uunki taar Raa
s̄o 'daarki t̄ōḡo naan̄ *Bubm sitange tu s̄o naan̄
'kaan̄ naatn̄ d̄ek̄o rose ki. ⁸ 'Baakiro ḡōr̄o c̄eesn̄
Raa ki s̄o naan̄ kic ade baa ḡōr̄ c̄eesse ki. 'Tuḡ
'daapki jisege naasen jee t̄edn̄ *kusinge se. Ōdki
kusin̄ k̄en̄ maakse ki, naasen maaksege di di se.
⁹ Onki maakse 'tuju taa kusin̄ k̄en̄ naase 't̄edki.

* 4:6 Aak KKT 3.34.

'Tœyki makœnœ œ eemki nœœ, 'kooy koogse se utu 'dœl keeme, œœ maak-raapse se utu 'dœl maak-tuju.
10 ɔɔpki rose baata naan Meljege tu, œœ naanœ bo debm asen kuun rose raan.

ɔɔtœn kœjn bœrœ do gœnaai ki

11 Gœnaamge, ɔɔnte kœadki naapa. Taa debm jaay taadtaargen ing kus œœ ro gœnaanœ ki ey le ɔɔjinœ bœrœ donœ ki se, kœse aan gœœ naanœ taadtaargen ing kus œœ ro *Ko Taar kœn gen Labar Jiga se. Bin se naanœ took ing do ki eyo, num naanœ taadtaargen ing kus œœ ro Ko Taar kœn gen Labar Jiga ki sum. **12** Raa se naanœ kalinœ ki sum œœ debm kœd Ko Taar jeege tu, œœ naanœ kalinœ ki sum œœ debm 'kœjnœ bœrœ do jeege tu. ɔɔ naanœ sum œœ debm aaj jeege ey le kœn utœ. Num naai se, naaja kaca jaay œœ 'kœjnœ bœrœ do naapi ki se?

ɔɔtœn magalki rose

13 Num 'booyki bœœ, naasen kœn 'taadki œœki: jaaki ey le metbeeki se, naaje k'kiiœ baa kœjœ maakœjœ geger kœn se, j'adœ 'tœdn suuk j'adœ looko œœ j'adœ kœjœ gurs dœna! **14** Naase 'taadki bin se, nakœjœ kœn 'tœdn metbeeki se kic œœ naase 'jeelki eyo. Naasen 'tecki aan gœœ muubm kœn iinœ œœ naar wœœk naatn se sum. **15** Bœœki num, naase aki deek œœki: kœn Meljege je num, ajeki bœœbm kojege jaay j'aki kœjœ tœdn nakgen se. **16** Num naase 'magalki rosege ute taargen naase 'taadki œœ magal ro bin se, bœœ, jig eyo. **17** Taa naanœ se œœ, debm jaay jeel tœdn bœœ œœ œœ tœdinœ te ey se, kœse naanœ tœdga *kusiœ.

5

Nakœj œœœ utu 'kaan do jee maalge tu

1 'Booyki børse naasen jee maalge se, eemki ɔɔ tøɔd 'tøɔyki makɔŋɔ, taa nakŋ ɔɔŋ utu 'kaan dose ki. **2** Maalsege se utu 'ruumu ɔɔ kal koonsege se diidi utu aden kɔsɔ. **3** Daabsege ute puddagen naase ɔkki paac se, naaŋa ɔs tujdenga. ɔɔ taa kɛn naade ɔs tuj cer se sum 60, utu asen baa kɔknj mindse ɔɔ naaŋ se utu '6aa kɔsn daa rose aan gɔɔ poodo. Ey num duni se ɔɔpgga gɔɔrɔ 'naŋa, naðo naase utu ing 'tuski tus maala rɔk. **4** 'Booyki! Jeegen tøɔsən naabge maakŋ-gɔtsege tu se, naase 'dærldəki dærle, taa kɛn naade tød naaba læk tec tec ɔɔ naase 'baate kɔgdeki gursdege. Taa naaŋ se 60 jeegen ɔjseno maakŋ-gɔtsege se, naade tøɔd tøɔy makɔŋɔ, num keem naade se Mæljege Sidburku booyga. **5** Do naaŋ ki ara se, naase ɔski te maraadse ɔɔ 'tødki nakŋ kɛn maakse jea. Naase 'teerki aan gɔɔ maranŋen teer sal sal gen tøøl kɔsɔ se. **6** Naase 'tøkkiro mind jee tuj te ñim eyo ɔɔ tøøldekiro. ɔɔ naade le, tødseno te taar eyo.

Bii kaan Mæljege se ɔɔpgga gɔɔrɔ

7 Genaamge, taa naaŋ se 60 aayki kaamse bini Mæljege ade terle. Naase aakki debm kursu se, naaŋ ting taak kaama bini maane bɔøy maakŋ-gɔtin ki, jaay 60 nakgen naaŋ naab bar ki se koojn ñiga. Naan ing aak kaam maan 'keedn met-kijirki bini teecn taa bar ki cɔt. **8** Naase kic num ing aakki kaama, aayki kaamse ɔɔ ɔkki maakse tøøgɔ, taa bii kaan Mæljege se ɔɔpgga gɔɔrɔ.

9 Genaamge, ɔñten 'lee mooyki ñɔr ñɔr te naapa; taa bin se *Raa kic asen kɔjn bɔørɔ dose ki eyo. 'Jeelki, børε, debm kɔjn bɔørɔ do jeege tu se, aanga taa doobse ki. **10** Genaamge, naase 'saapki tu, jee

taad taar teeco taar Raa ki do dəkiñ kən taado taarge ute ro Məljege se, naade kic ḫabaroga ɔɔ aayoga kaamde do ki. ɔɔ naase kic uunki doobm naade se. ¹¹ Deere, jeegen paac jaay aasinga do dubarde ki se, naade se 60 k'taadki j'ɔɔki, naade se 60 jee maak-raapge se. Naase 'jeelki mətn taar gaabm do dəkiñ k'danjiñ Job se, naaŋ aay kaamiñ aasinga do dubar kən aan doŋ ki. ɔɔ do taar təliñ ki se, naase 'jeelki nakŋ kən Raa tədiñ se. Taa Raa se, naaŋ 60 debm təd bəe jeege tu ɔɔ eej do jeege tu.

¹² Kən bin num genaamge, ɔɔtən 'naamki rose ute maakŋ raa ey lε ute do naanja, ɔɔ ɔɔtən 'naamki ute ro dim kuuy kici. Num kən taarse 60 met ki, ɔɔki: «Yee, met ki» ɔɔ kən met ki ey lε, ɔɔki: «A-a, met ki eyo». Taa kən naase jaay 'tədki bin se, Raa kic asen kəjŋ bəərə dose ki eyo.

'Təndki mətn Raa

¹³ Kən nam maakse ki jaay maakŋ dubar ki num, n'tənd mətn Raa. Kən nam jaay maakŋ maak-raap ki lε, n'təəm Raa ute kaa. ¹⁴ ɔɔ kən maakse ki jaay nam kəəŋə num, n'ɔl k'danjiñ jeegen naan jee *egliz ki, taa naade an kətn uubu ute ro Məljege, ɔɔ an tənd mətn Raa. ¹⁵ Jeegen tənd məta jaay aal maakde do Raa ki paac se, Məljege aden booyo ɔɔ debm kəəŋə se, Məljege an kədñ lapia ɔɔ naaŋ 'kiini. Kən naaŋ 60 tədga *kusiñə kic lε, Məljege an təəl kusiñ se naatn. ¹⁶ Taa naaŋ se 60 kusiñ naase 'tədki se, naan Raa ki se 'taadiñki ute naapa ɔɔ 'təndki mətn Raa naapge tu, taa aki kəj lapi rosege. Taa debm daan ki jaay tənd məta gətn Raa ki se, tənd mətiñ se ɔk təəgə aak eyo naan Raa ki. ¹⁷ 'Jeelki, *Eli kən taad taar teeco taar Raa ki do dəkiñ se, naaŋ

kic debkilimi aan g̃o naajege sum, nañ naañ t̃ond m̃etn Raa ɔñ eyo, deekiñ ɔ̄ n'ø̄nte keedn maane, Raa booyiñ ɔ̄ tookiñ. G̃etn se, maakñ baar ki m̃ot̃ ute laapa m̃ecce se, maane eed te eyo. ¹⁸ Ter naañ t̃ond m̃etn Raa kuuy daala, ɔ̄ maane b̃øyo d̃o naañ ki ɔ̄ nakgen do naañ ki se, baag koojo g̃atiñ ki.

¹⁹ Genaamge, k̃en maakse ki jaay nam r̃esn ute doobm taar m̃et ki ɔ̄ nam kuuy noogiñ jaay naañ ɔ̄k t̃erloga num, ²⁰ 'jeelki, genaa iingga kiigi ɔ̄ r̃es̃ñga r̃es ute doobm taar m̃et ki jaay nam maakse ki noogiñ naañ ɔ̄k t̃erloga se, k̃ese naañ aajinga maakñ yo ki, ɔ̄ kusingen d̃en se l̃e, Raa aðen t̃oñ naata.

Kitapm kən Raa dəəko kiji ute jegee New Testament in Kenga

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenga

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenga

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

de2980b7-692d-557d-af49-da5784485d94